Pædagogisk læreplan for

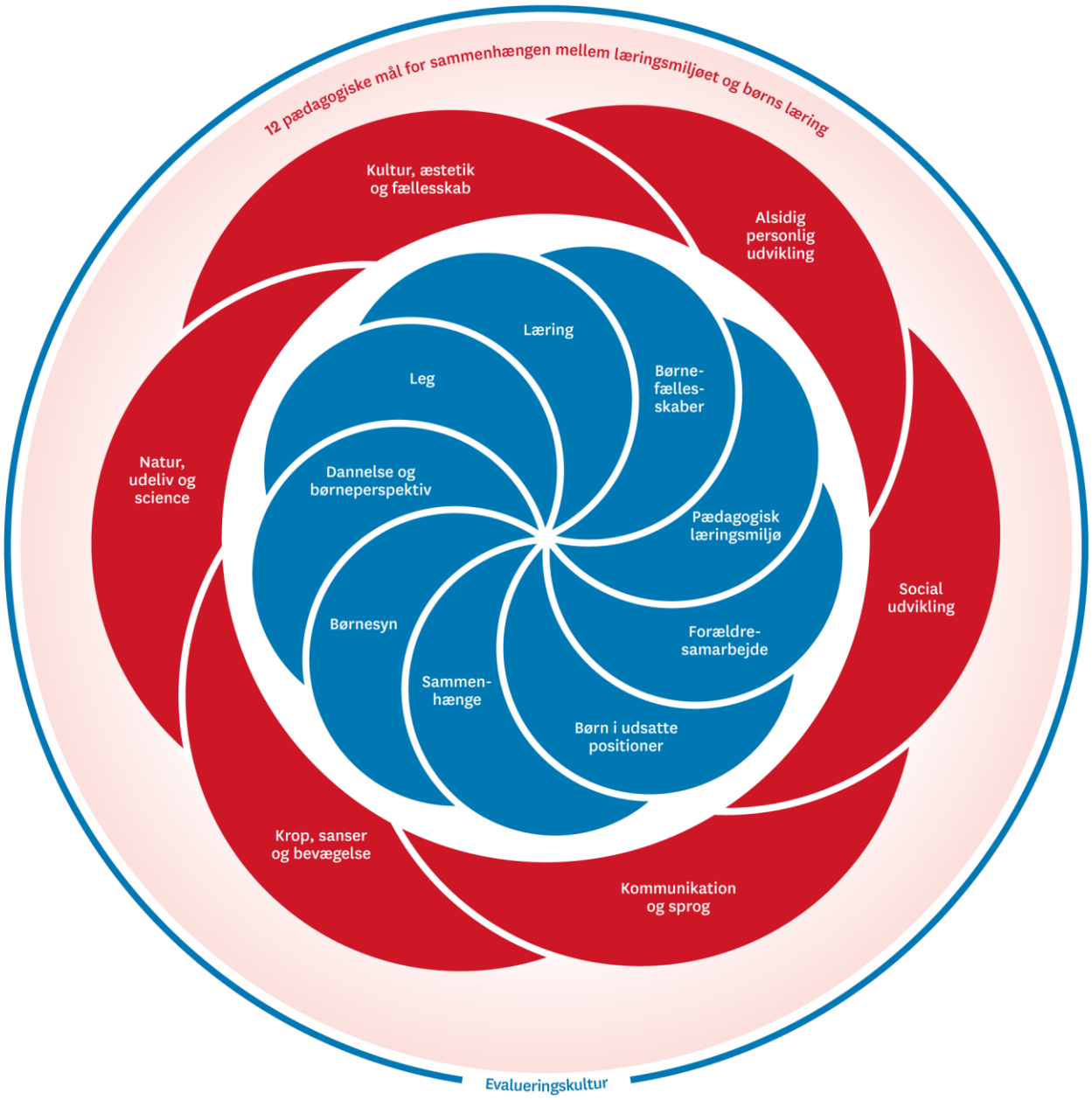
Gregers Krabbe

2026/2027

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold.* Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

"Ingen kan alt – alle kan noget – sammen kan vi det hele"

Gregers Krabbe er en selvejende og uafhængig institution bestående af naturvuggestue og naturbørnehave samt friskole og SFO. Disse fire enheder samlet i én institution, og giver os en særlig mulighed for at skabe sammenhæng og kontinuitet i børnenes liv.

Hos os arbejder vi derfor med den røde tråd fra vuggestue til børnehave og videre til friskolen og SFO. Vi ønsker at børnene oplever deres tid på Gregers Krabbe som en sammenhængene vej, hvor de møder genkendelige værdier, relationer og pædagogiske tilgange, samtidig med at de løbende mødes af nye og passende udfordringer.

Vores pædagogiske arbejde tager afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan, dagtilbudslovens formål og børnesyn samt de rettigheder og principper, der følger af Barnets Lov. Det betyder blandt andet at vi ser barnet som et menneske med egne perspektiver, rettigheder, ressourcer og deltagelsesmuligheder.

Vi arbejder ud fra at alle børn skal opleve:

- At være trygge og betydningsfulde
- At høre til fællesskabet
- At blive set og hørt og taget alvorligt
- At have mulighed for leg og fordybelse.
- At kunne udforske, eksperimentere og være nysgerrig.
- At blive udfordret på et passende niveau.
- At opleve mestring
- At have indflydelse på deres hverdag.
- At møde voksne, som tager ansvar for relationen og læringsmiljøet.

Vores naturprofil er en væsentlig del af dette. Naturen er ikke kun et sted, vi besøger. Naturen er et pædagogisk læringsmiljø, hvor børnene kan sanse, bevæge sig, leg, samarbejde, være nysgerrig.

Naturvuggestuen

Naturvuggestuen er normeret til 20 børn i alderen 0-3 år og ligger i forbindelse med naturbørnehaven, indrettet med udgangspunkt i de yngste børns behov.

Legepladsen bruges aktivt som et læringsmiljø, hvor børnene kan bevæge sig, undersøge, lege og være sammen. Vuggestuen går desuden ofte ture i nærmiljøet, hvor børnene får mulighed for at opleve naturen og lokalsamfundet.

Naturvuggestuen er opdelt i to grupper:

- Mariehønsene – De yngste børn, hvor tryghed, nærvær, tilknytning, omsorg og den nære relation er i fokus.
- Humlebier. – De ældre vuggestuebørn, hvor børnene gradvist mødes af større sociale, sproglige, kropslige og selvhjulpenhedsmæssige udfordringer.

Vi arbejder ikke med alder som det eneste kriterium for, hvornår et barn skifter gruppe. Vi ser på det enkelte barns udvikling, trivsel, relationer og parathed til et større fællesskab. Overgangen sker, når vi vurderer, at det giver mening for barnet.

Naturbørnehave:

Naturbørnehaven er normeret til 50 børn i alderen 3-6 år. Børnehaven har til huse i en tidligere inspektørbolig, med til og ombygning og har en stor legeplads, som anvendes hele året.
Legepladsen er indrettet, så den åbner mulighed for mange forskellige aktiviteter. Vi har et stort madpakkehus samt en bålhytte, som dagligt anvendes til børnenes frokost og andre aktiviteter. Legepladsen er tilplantet med frugttræer, "klatretræer", buske, hække og pil. Det skaber små rum og kroge, hvor børnene kan lege, fordybe sig og skabe der eget legeunivers.

Vi har desuden mulighed for at bruge et skovstykke i den nærliggende skov, Her har vi en skurvogn, med blandt andet hængekøjer, presenning, kreative materialer, samt en bålplads. Skoven give mulighed for hulebyggeri, fordybelse, bevægelse og mange forskellige naturaktiviteter.

Organisering og børnefællesskaber.

Om formiddagen og til frokost er børnene som udgangspunkt organiseret i tre aldersopdelte grupper:

- Valmuen- de yngste børn.
- Kornblomsten – mellem gruppen
- Solsikken de ældste børn og kommende skolebørn.

Aldersopdelingen skal skabe mulighed for at tilpasse læringsmiljøet, så aktiviteter, forventninger og udfordringer matcher børnegruppen.

Fælles for alle grupperne er, at vi tager udgangspunkt i det enkelte barns behov, hvilket betyder, at børnene rykkes op i den næste gruppe, når de vurderes parate, udviklingsmæssigt og socialt, hertil.

Naturvuggestuens og naturbørnehavens 12 medarbejdere, 13 inklusiv den pædagogiske leder, er overvejende pædagogisk uddannet, og der er en høj grad af faglighed med indgående kendskab til børnenes behov og udvikling. De fleste har ICDP-uddannelse og anvender den anerkendende pædagogik hverdagen.
Alle medarbejdere har desuden gennemgået et forløb indenfor den pædagogiske tilgang NEST i 2023-2024.
Den pædagogiske afdelingsleder udgør, sammen med skoleleder, Gregers Krabbes ledelsesteam.

For daginstitutionerne er der et fælles forældrevalgt forældreråd, som vælges hvert år til forældremødet.

For hele Gregers Krabbe har vi en forældrevalgt bestyrelse, som, i samarbejde med ledelsesteamet, sætter de overordnede rammer for stedet.

Vi bestræber os meget på at gøre både Naturvuggestuen og Naturbørnehaven til et åbent, imødekommende og udviklende sted, hvor børn, forældre og personale oplever, at der er rart at være og med plads til forskelligheder. Et sted, hvor den enkelte oplever og føler sig som en vigtig del af fællesskabet, og hvor alle føler sig set og hørt i løbet af en dag. Samtidig er der også en forventning om, at alle bidrager til fællesskabet ved aktiv deltagelse.
Humor, tryghed og omsorg er i højsæde hos os, og der er masser af plads til kreativitet, leg og udvikling. Her er rig mulighed for at udforske, undersøge og eksperimentere, både i børnehøjde på egen hånd og sammen med en voksen, som brænder for at arbejde med børn, natur og læring.

Vi vil samtidig gerne kendes på, at vi i høj grad har fokus på udeliv, ude-leg og udeaktiviteter. Desuden er vi en institution, der også bærer præg af åbenhed og et godt samarbejde med de lokale foreninger og beboerne i vores lokalsamfund.

Vi er certificerede med Det grønne Spirer flag og Det blå Spring-Ud flag. Med disse flag viser vi, at vi prioriterer udeliv, natur og miljø, samt en sund og grøn hverdagskultur. For nærmere information, kan I klikke jer videre til De grønne Spirers hjemmeside her:

https://groennespirer.dk/

Pædagogisk grundlag

Børnesyn:

Vores børnesyn har betydning for den måde, som vi møder børnene på. Alle børn har grundlæggende basale behov, - alle børn har ret til tryghed, omsorg og nærhed. Børn har ret til at være børn, og det enkelte barn har en værdi i sig selv.
Vi giver børnene plads, tid og ro til at være børn, til at være unikke og til at udvikle sig i forskelligt tempi. Vi ser alle børnene, og vi ser børnene med de forskellige behov og ressourcer, de har.
Vi arbejder ud fra en anerkendende tilgang til det enkelte barn, hvilket betyder, at vi hele tiden forsøger at møde barnet, der hvor det er, og anerkende dets følelser og behov. Vi er tydelige og autentiske voksne, som er nærværende både overfor det enkelte barn og børnegruppen.

Vi bestræber os på at møde alle i huset på en anerkendende måde, - at være smilende og imødekommende.

I Gregers Krabbe har vi et motto der hedder:
"Ingen kan alt, alle kan noget, sammen kan vi det hele", - vi har positive forventninger til, at børn kan noget hver især. Vi ser børnenes bidrag som væsentlige og vigtige elementer i det pædagogiske arbejde, - vi inddrager dem, når der er tale om både planlagte aktiviteter og spontant opståede situationer, leg og hverdagsrutiner. Derfor er det vigtigt, at det enkelte barn føler sig set og forstået, så det oplever at have en stemme, og dets mening har værdi. Hermed gives mulighed for at barnet kan udvikle både selvværd og selvtillid.
Vi følger børnenes initiativ, og vi har fokus på børnenes sociale relationer og støtter dem der har brug for det.

Vi vil skabe et læringsmiljø, der muliggør, at børnene oplever nærhed, trivsel, læring, udvikling og anerkendende relationer, både gennem barn/voksen og barn/barn relationer. Vi er bevidste om ikke at være forstyrrende i en igangværende leg, hvor børnene kan udfolde deres initiativ, fantasi og virkelyst. Vi giver plads og rum til, at børnene gennem guidning og vejledning selv kan lære at løse konflikter på forskellige niveauer.

Dannelse og børneperspektiv:

Dannelse handler hos os om mere end at lære bestemte færdigheder. Det handler om at udvikle sig som menneske og om gradvist at kunne forstå sig selv, andre mennesker og det fællesskab, man er en del af.

Børn skal opleve, at deres perspektiv har betydning. Vi inddrager derfor børnene i hverdagens beslutninger, aktiviteter og fællesskabet på en måde, der passer til deres aldre og udvikling.

Vi inviterer børnene til at være aktive i deres egen læring og udvikling, ved at give dem indflydelse og medbestemmelse på udformning af dagligdagen indenfor voksenstyrede rammer. Alle børn har ret til at blive hørt, og børns bidrag skal ses som væsentlige. *"Jeg bliver hørt, og føler jeg har en værdi, - og det jeg bidrager med er noget værd"*, - dette er med til at udvikle barnets selvværd og selvtillid.

Vi arbejder med demokrati i børnehøjde gennem eksempelvis:

- Samlinger / Børnemøder
- Fælles beslutninger
- Valg af aktiviteter
- Forhandlinger i leg.
- Fælles regler.
- Turtagning
- Konfliktløsninger

- Hensyn til andre
- Mulighed for at sige til og fra.

Børnene skal opleve, at de både har rettigheder og ansvar i fællesskabet.

Leg:

Legen er grundlæggende i vores pædagogiske arbejde.

Børn leger, fordi det giver mening, glæde og engagement. Gennem legen udvikler børn blandt andet sprog, fantasi, sociale kompetencer, kropslighed, selvværd, identitet og evne til samarbejde og løse konflikter.

Vi skelner ikke mellem leg og læring som modsætninger. Legen er i sig selv et vigtigt lærings- og udviklingsrum.

Vi giver plads til både:

- Børneinitieret leg
- Voksenunderstøttet leg
- Vokseninitierede leg
- Rolleleg
- Konstruktionsleg
- Fantasileg
- Regelleg.
- Leg i naturen.

De voksne skal kunne gå foran, ved siden af eller bagved barnet.

Nogle gange skal den voksne skabe rammerne og introducere nye muligheder. Andre gange skal den voksne deltage i legen og hjælpe børnene med at udvikle den. Andre gange igen skal den voksne træde tilbage og give børnene plads til selv at skabe og udvikle legen

Vi er særligt opmærksomme på børn, som har svært ved at komme ind i legen. Her tager vi et aktivt ansvar for at skabe deltagelsesmuligheder.

Læring:

Vi ser læring som noget, der sker hele dagen.

Den styrkede pædagogiske læreplan understreger netop, at det pædagogiske læringsmiljø skal være til stede hele dagen og omfatter både leg, planlagte aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og rutiner.

Vi arbejder ud fra barnets nærmeste udviklingszone. Det betyder, at vi møder barnet ´der, hvor det er, og tilbyder udfordringer og læring, som barnet med passende støtte kan lykkes med.

Vi vil gerne give børn mod på at:

- Undersøge
- Spørge
- Undre sig
- Eksperimentere
- Prøve igen
- Begå fejl
- Samarbejde
- Finde løsninger
- At oplev glæden ved at mestre noget nyt.

Børnefællesskaber:

Alle børn har brug for at høre til.

Vi ser børnefællesskabet som et fælles ansvar mellem børn, voksne og forældre. Det pædagogiske personale har et særligt ansvar for at skabe rammer, hvor alle børn får reelle deltagelsesmuligheder.

Vi arbejder derfor med forskellige fællesskaber gennem hele dagen:

- Det lille nære fællesskab.
- Den faste gruppe
- Det store fællesskab.

- Aldersblandede fællesskaber.
- Legefællesskaber.
- Fællesskaber i naturen.
- Fællesskaber på tværs af grupper.

Vi hjælper børnene med at forstå, at mennesker er forskellige, og at forskellighed er en naturlig del af fællesskabet.

Vores mål er ikke, at alle børn er ens. Vores mål er, at alle børn skal have mulighed for at være forskellige og samtidig opleve, at høre til.

NEST som fælles pædagogisk tilgang.

NEST er en vigtig del af vores fælles pædagogiske praksis. NEST betyder "rede" og skal i den sammenhæng symbolisere en pædagogisk praksis, hvor tilgangen er den trygge rede. og særligt for NEST er et fokus på fællesskabets betydning for det enkelte barns udvikling;

Hos os tager NEST blandt andet afsæt i tre grundlæggende forståelser:

- Alle børn har krav på kvalificeret pædagogik.
- Børn er mere ens end forskellige.
- Børn gør det bedste, de kan; og når de ikke lykkes, skal de voksen undersøge, hvad de kan gøre anderledes.

Tretrinsmodellen. (denne model arbejdes der efter i børnehaven)

Vi arbejde først med løsninger, der kan gaven hel børnegruppen. Der næst kan vi justere indsatsen for mindre grupper, og endelig kan enkelte børn have behov for en mere målrettet hjælp

På denne måde forsøger vi at skabe deltagelsesmuligheder uden unødigt at udskille barnet fra fællesskabet.

Visuel støtte.

Vi anvender visuelle støttesystemer, når det kan skabe større overskuelighed, forudsigelighed og tryghed.

Det kan eksempelvis være:

- Billeder af dagens aktiviteter
- Visualisering af rutiner
- Oversigt over grupper
- Visuelle beskeder
- Piktogrammer.

Visuel støtte anvendes ikke som et mål i sig selv, men fordi det kan gøre hverdagen mere forståelig og tilgængelig for børnene.

Mentalisering.

Vi arbejder med mentalisering som en del af vores relations arbejde.

Vi hjælper børnene med gradvist at forstå, at mennesker kan have forskellige tanker, følelser, ønsker og perspektiver.

Det gør vi blandt andet gennem:

- Spejling
- Selvsnak.
- Fælles refleksion
- Hjælp til at sætte ord på følelser.
- Ved at undersøge forskellige perspektiver i konflikten.

Når et barn eksempelvis reagerer voldsomt, er vores første spørgsmål ikke, hvad barnet gjorde, men være undersøgende på havde barnet havde forsøgt at fortælle os gennem sin handling

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring og udvikling. Læringsmiljøet er et centralt begreb og er der, hvor børnene indgår i fællesskaber og samspil. Der er de fysiske rammer, børnenes lege og kultur, de pædagogiske aktiviteter og de pædagogiske rutiner og overgange. Børnene er i forskellige læringsmiljøer hele tiden og de bevæger sig ud og ind af disse læringsmiljøer gennem hele deres dag

Gennem hele dagen skal vi sørge for at etablere pædagogiske læringsmiljøer, der med leg, planlagte voksen-initierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner, giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.
Vi skal etablere pædagogiske læringsmiljøer, der med hensyn til børnenes forskellige læringsstile understøtter deres kropslige, sociale, emotionelle og kognitive læring og udvikling.

I vores pædagogiske læringsmiljø veksler vi løbende imellem de tre læringsrum, og vi er bevidste om at differentiere mellem at gå foran, ved siden af eller bagved barnet i alle henseender.

	Børnene har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på form og indhold
De voksne har i høj grad indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum - Voksenstyret læring - Den voksne går foran barnet - Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Barnet skal lære noget bestemt	2. Læringsrum - Voksenstøttet læring - Den voksne går ved siden af barnet - Den voksne støtter og udvikler sammen med barnet. Barnets medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. Støtter barnets læring gennem dialog.
De voksne har i lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum - Leg og spontane oplevelser - Den voksne går bag barnet - Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og oplevelser De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser om indretning

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældrene er de vigtigste i børnenes liv.

Et godt pædagogisk arbejde kræver derfor et åbent, respektfuldt og tillidsfuldt samarbejde mellem hjem og dagtilbud.

Vi ønsker et samarbejde, hvor forældrene oplever:

- At blive lyttet til.
- At deres viden om barnet er vigtigt
- At de henvender sig til os
- At vi er tydelige om vores faglige vurderinger.
- At vi sammen tager ansvar for barnets trivsel og udvikling.

Den daglige dialog er central. Vi deler relevante observationer og oplevelser med hinanden og forventer, at både forældre og personaler siger til, hvis der sker ændringer, som har betydning for barnet.

Vi vejleder gerne forældre om, hvordan de kan understøtte barnets udvikling gennem eksempelvis:

- Dialog
- Læsning
- Sang
- Leg
- Selvhjulpenhed

- Natur- og oplevelsesaktiviteter
- Deltagelse i hverdagslivet.

Vi forventer samtidig, at forældrene understøtter barnets deltagelse i institutions hverdag, eksempelvis gennem relevant påklædning, søvn og mad samt ved at bakke op om fællesskabet.
Vi informerer om planlægning og organisering af aktiviteter gennem vores kommunikationsplatform på Forældreintra – det er også her vi primært deler billeder. Vi har ligeledes en Facebook-side, der hedder Gregers vuggestue og børnehave.

Samtaler:

Hos os tilbydes forældrene følgende samtaler i løbet af barnets vuggestue- og børnehavetid:

- Opstartssamtale efter start i både vuggestuen og børnehaven.
- Tre-måneders samtale efter opstart i både vuggestue og børnehave.
- Sammenhængs-samtale ved overgang fra vuggestuen til børnehave.
- Trivselssamtale når barnet er omkring 2,5 år – her aftales det, hvornår barnet skal starte i børnehaven.
- Trivselssamtale i børnehaven, når barnet er 4 år.
- Overgangssamtale i november/december året forinden, barnet skal starte i skole.
- Overgangssamtale med overlevering til børnehaveklasseleder i juni, forud for skolestart.

Der ud over kan forældre og personale altid aftale yderligere samtaler, hvis der er behov.

Hvert efterår afholdes der forældremøde, hvor der er valg til Forældrerådet. Forældre inviteres til sociale arrangementer, som fx Forældrekaffe, fællesspisning, fastelavn mm. i løbet af året, hvor forældrerådet er ansvarlige for arrangeringen heraf.
På den årlige generalforsamling i foråret vælger forældre fra hele Gregers Krabbe medlemmer til bestyrelsen.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Barnets lov styrker blandt andet fokus på børn med behov for særlig støtte, deres ret til omsorg, tryghed, udvikling, læring trivsel og deltagelse i sociale fællesskaber samt deres ret til indflydelse på forhold, der vedrører dem.

Hos os betyder det, at vi:

- Tager bekymringer omkring barnets trivsel alvorligt.
- Handler tidligt
- Inddrager forældre i vores bekymringer.
- Er nysgerrig i barnets perspektiv.
- Dokumenterer og deler relevant viden på en fagligt forsvarlig måde.
- Samarbejder med relevante fagprofessionelle
- Fokus på, at støtte barnet i dets naturlige fællesskab.

Når et barn har behov for særlig støtte, arbejder vi tæt sammen med forældrene og relevante samarbejdspartnere.

Vi samarbejder blandt andet med PPR. Pædagogisk psykologisk rådgivning fra Rebild kommune.

Vi har mulighed for fælles indsatsmøder, hvor relevante fagpersoner sammen med forældrene kan bidrage med rådgivning og perspektiver.

Vi har særlig fokus på en tidlig indsats. En bekymring skal ikke nødvendigvis vokse sig stor, før vi handler.

Sammenhæng

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljøer for børnene, så der skabes sammenhæng ved overgange?

Overgange er betydningsfulde i børns liv.

Vi arbejder derfor systematisk med at skabe sammenhæng mellem.

Hjem - Vuggestue - Børnehave - SFO - Skole

Da Gregers Krabbe rummer både dagtilbud, SFO, friskole, har vi en særlig mulighed for kontinuitet.

Fra hjem til vuggestue.

Når et lille barn begynder i vuggestue, er det en ny verden for barnet og dets forældre. Barnet oplever både at komme i nye og ukendte rammer og at skulle undvære mor og far.
Derfor vægter vi en rummelig tilknytningsperiode, således at både barn og forældre er trygge. Familien inviteres til at komme på besøg i vuggestuen inden start, hvor der her skabes tid til information og aftaler i forbindelse med den kommende tilknytningsfase.
Der tilknyttes en primærvoksen til barnet, som så vidt muligt følger barnet under tilknytningsfasen og tager de nære samtaler med forældrene. Det er vigtigt med en god og ærlig kommunikation mellem forældre og det pædagogiske personale, da dette er grundlaget for, at forældrene kan have tillid til vuggestuen og trygt kan aflevere deres barn.

Efter cirka 3 måneder tilbydes forældrene en samtale om barnets opstart og trivsel.

Fra vuggestue til børnehave.

Vi ønsker, at overgangen fra vuggestue til børnehave opleves som et naturligt næste skridt.

De ældste vuggestuebørn besøger løbende Valmuerne, og vuggestuen ældste gruppe deltager i aktiviteter og ture sammen med børnehavens yngste gruppe.

Forældrene inviteres til en overleveringssamtale, hvor vi taler om hvordan overgangen til børnehaven skal tilrettelægges og om der er særlige behov vi skal være OBS på.

Ved overgangen arbejder vi systematisk med videndeling mellem de voksne, så barnet møder genkendelighed i relationen, rutiner og pædagogiske strategier. Når et nyt børnehavebarn kommer fra dagpleje eller fra en anden institution, kan der være behov for opmærksomhed på, at barnet får en mere fokuseret tilknytningsperiode, da hverken barn eller forældre kender stedet, børnene eller personalet.
Ved opstart i børnehaven tilknyttes barnet en ny kontaktpædagog, som tager hånd om at give både barnets

og dets forældre en god og tryg start i børnehaven.
Når barnet har været i børnehaven i ca. 3 måneder tilbydes forældrene en opstarts-samtale, hvor kontaktpædagog og forældre sammen kan drøfte barnets opstart, trivsel og udvikling.

Fra børnehave til skole.

Overgangen fra børnehave til skole begynder ikke først lige før skolestart.

I løbet af det sidste år i børnehaven arbejder vi med børnenes lyst til at lære, selvstændighed, deltagelse, sociale kompetencer, nysgerrighed, gåpåmod og evne til at være en del af et større fælle.

I løbet af året vil gruppen få sin gang på skolen. På den måde lærer børnene skolens fysiske rammer at kende og oplever gradvist, at skolen også er et sted, de hører til.

Der ud over mødes Solsikkerne med den kommende børnehaveklasse gennem året.

Inden skolestart besøger børnene også SFO´en.

Overgangen sker i tæt samarbejde mellem:

- Barnet
- Forældrene.
- Børnehaven.
- Bh-klasselærer

Der afholdes overgangs-samtale mellem forældre, kontaktpædagog og pædagogisk leder i november, hvor barnets trivsel, udvikling og mulige fokuspunkter i forhold til skoleparathed drøftes. Dette skrives ind i et overleveringsskema, som anvendes ved overgangs-samtale i juni, hvor forældre, kontaktpædagog og børnehaveklasseleder deltager.
Hvis der efter skolestart er behov for yderligere vidensdeling mellem børnehave og skole, deltager pædagogisk leder i møde omkring barnet på friskolen.

Vi videregiver kun relevante oplysninger og har fokus på, at overleveringen sker på en måde, der understøtter barnets trivsel og videre udvikling.

Brobygning til bh. Klassen:

Brobygningen skal give børnene en tryg og genkendelig overgang fra børnehave til skole og SFO. Målet er, at børnene inden skolestart lærer skolens fysiske rammer, rutiner og voksne at kende, får gode relationer til hinanden og oplever, at de kan deltage i skolens aktiviteter.

I brobygningen deltager en kendt pædagog fra børnehaven sammen med børnene. På den måde kan børnene gradvist lære den nye voksne og skolens rammer at kende, samtidig med at de har en tryg og velkendt voksen ved deres side. Den kendte pædagog kan støtte børnene i overgangen og hjælpe med at bygge bro mellem deres erfaringer fra børnehaven og det nye, de møder i skolen.

Brobygningen bygger på en gradvis tilvænning. Kendte lege, spil og rutiner fra børnehaven følger med over på skolen, samtidig med at børnene introduceres til nye aktiviteter og forventninger. Faste rammer, tydelige dagsplaner og genkendelige rutiner hjælper børnene med at vide, hvad der skal ske.

Samarbejdet mellem børnehave og skole er en vigtig del af forløbet. Når de voksne løbende deler viden og justerer sammen, kan aktiviteterne tilpasses det enkelte barns behov.

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Gregers Krabbe er en aktiv del af sit lokalsamfund. Vi bruger lokalområdet som læringsrum og samarbejder med lokale aktører. Vi har vores egen bus, som gør det muligt at komme på ture i lokalområdet og besøge steder, som ellers ville være vanskelige at nå.

Vi bruger desuden nærliggende naturarealer aktivt og har mulighed for at benytte et lokalt skovområde til leg, læring og naturoplevelser.

Lokalsamfundet bliver dermed en del af børnenes forståelse af, at de er en del af noget større end institutionen.

Natur, udeliv og bæredygtighed.

Naturprofilen er en grundpille i Gregers Krabbes identitet. Vi vil gerne give børnene mulighed for at opleve naturen med hele kroppen og alle sanser.

Vi ønsker at børnene udvikler:

- Glæde ved naturen
- Nysgerrighed
- Respekt for levende organismer
- Forståelse for sammenhæng
- Ansvarlighed
- Lysten til at passe på vores fælles natur.

Vi bruger naturen året rundt og i al slags vejr.

Naturen giver børnene mulighed for at opleve, at ting forandre sig. Blade falder af, vand fryser, planter vokser, dyr dukker op og forsvinder igen, og vejret ændrer sig.

Det skaber naturlige anledninger til samtale, undersøgelser, science og undren.

Vi arbejder desuden med bæredygtighed gennem eksempelvis køkkenhave, genbrug, affaldssortering, naturpleje og respekt for dyr og planter.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnemiljøet er en integreret del af vores pædagogiske læringsmiljø.

Vi ser på børnemiljøet fra børnenes perspektiv og er optaget af, hvordan børnene oplever deres hverdag.

Det fysiske børnemiljø:

Vi skaber mulighed for både fysisk udfoldelse og fordybelse.

Vi arbejde blandt andet med:

- Små gruppe
- Adgang til uderum
- Mulighed for bevægelse
- Mulighed for ro
- Forskellige legezoner
- Adgang til natur
- Fysiske rammer, der giver mulighed for forskellige typer leg.

Det psykiske børnemiljø:

Et godt psykisk børnemiljø bygger på trygge relationer.

Alle børn skal oplever mindst én tæt og betydningsfuld voksenrelation,

Vi arbejder med relationskompetence og med vores ICDP-inspirerede tilgang til samspillet med børnene.

Vi er opmærksom på:

- Hvordan vi taler til børnene.
- Hvordan vi reagerer på børnenes følelser
- Hvordan vi støtter børn i konflikter
- Hvordan vi skaber deltagelsesmuligheder
- Hvordan vi sikrer, at ingen børn gentagende gange oplever at stå uden for fællesskabet.

Det æstetiske børnemiljø:

Vi ønsker at institutionen opleves som et rart og inspirerende sted at være.

Vi arbejder med:

- Grønne planter.
- Lys
- Materialer i børnehøjde.
- Børnenes egne produkter
- Årstidernes farver og materialer
- Naturmaterialer
- Mulighed for at skabe og forandre omgivelserne.

Personalets faglighed:

Naturvuggestuens og Naturbørnehavens medarbejdere har forskellige kompetencer, erfaringer og faglige perspektiver.

Vi prioriterer et miljø, hvor vi:

- Deler viden
- Observerer
- Undrer os sammen
- Giver hinanden faglig sparring.
- Evaluerer vores praksis.
- Åben for at ændre vores måde at gøre tingene på, hvis andet giver bedre mening for børnene

Flere medarbejdere har ICDP-uddannelse og hele personalegruppen har gennemgået et fælles forløb i NEST i 2023/2024

Vi ser faglighed som noget, der både handler om viden og om evnen til at omsætte denne viden til en praksis, der giver mening for børnene

Evaluering og udvikling af praksis:

Den pædagogiske læreplan er ikke et statisk dokument.

Vi skal løbende undersøge, om det, vi gør faktisk skaber de ønskede muligheder for børnene.

Vi evaluerer derfor på blandt andet på:

- Børnenes trivsel
- Deltagelses muligheder

- Børnefællesskaber
- Relationer
- Læringsmiljøer
- Overgange
- Organisering

Evalueringen tager udgangspunkt i praksis og børnenes perspektiv

Vi spørger eksempelvis:

Hvad ser vi?

Hvad fortæller børnene os?

Hvem deltager – Hvem deltager ikke?

Hvad lykkes?

Hvad er vanskeligt?

Hvad kan vi som voksne gøre anderledes?

Hvordan kan læringsmiljøet ændres, så flere børn får muligheder for at lykkes?

Vi evaluerer på gruppemøder, personalemøder og pædagogiske dage.

Vi anvender blandt andet observationer, dialog, praksiseksempler, børnenes perspektiv og relevante pædagogiske redskaber,

Evalueringen skal føre til handling. Hvis vores evaluering viser, at noget ikke fungere efter hensigten, justerer vi praksis

Vores fælles pædagogiske ståsted:

På Gregers Krabbe tror vi på, at børn udvikler sig bedst, når de møder voksne som:

- Ser dem.
- Hører dem
- Tror på dem
- Udfordrer dem
- Hjælper dem
- Tager ansvar for fællesskabet.

Vi tror på, at naturen giver noget særligt.

Vi tror på, at legen har værdi i sig selv.

Vi tror på, at fællesskabet skal kunne rumme forskellighed.

Vi tror på, at børn skal have indflydelse på deres eget liv.

Vi tror på, at voksne skal være tydelige og nærværende.

Og vi tror på, at børn ikke skal passe ind i vores læringsmiljø – vores læringsmiljø skal være fleksibelt nok til at give børn forskellige muligheder for deltagelse.

Vores fælles pejlemærke er derfor:

”Ingen kan alt – alle kan noget – sammen kan vi det hele”

De seks læreplanstemaer

Vores pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring. Det fremgår af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi arbejder med temaerne i vores dagligdag og igennem vores rutiner. Der ud over har vi projekter hen over året der har fokus på temaerne.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, nævnes nogle korte og retningsgivende eksempler:

Naturvuggestuen:

- Vi er bevidste om, hvordan vi er sammen med børnene, - hvordan vi møder dem og hvilke udfordringer vi giver dem. Vi anvender ICDP, når vi f.eks. arbejder med selvhjulpenhed i garderoben, hvor vi guider, støtter, opmuntrer og motiverer barnet.

- Vi møder børnene anerkendende, så de kan føle sig trygge, hvilket giver dem forudsætning for at være nysgerrige, have gåpåmod og turde noget mere. Vi giver omsorg og er tydelige voksne.

- Vi anvender relations-cirklen, så der sikres at ALLE børn har mindst en tæt voksen kontakt. Følelsen af tryghed og af at blive mødt medvirker til udvikling af selvtillid og selvværd hos et barn.

- Vi arbejder med zone for nærmeste udvikling ved at give børnene udfordringer, som vi ved, at de kan klare (ikke for svært eller let), da dette giver dem succesoplevelser (*"jeg kan"*- følelse)

- Vi følger børnenes initiativ, og vi giver børnene tid til fordybelse.

- Vi giver børnene mulighed for at mødes på tværs af alder i vuggestue og børnehave, så de kan lære af hinanden og udforske nye potentialer.

Naturbørnehaven:

- Vi sætter rummelige men også tydelige rammer for børnene, da dette både giver plads og samtidig tryghed for de enkelte børn. Ved hjælp af meningsskabende dialoger (ICDP) hjælper vi det enkelte barn til at kunne forstå sig selv i det kulturelle og sociale fællesskab, som det er en del af i børnehaven.

- Vi har en genkendelig hverdagsstruktur, som børnene kan overskue. Vi støtter og guider børnene i at blive så selvhjulpne som muligt bl.a. ved påklædning og toiletbesøg, hvorved vi skaber mulighed for at styrke børnenes selvfølelse.

- Vi griber børnenes initiativer, og sammen med børnene udvikler vi aktiviteter. Dette giver børnene følelse af værdi og styrker deres selvværd.

- Vi ser de enkelte børns udviklingspotentialer og graduerer aktiviteterne ud fra dette, så alle børnene oplever tryghed og tillid

- Vi tager initiativ til aktiviteter, hvor børnene får mulighed for at tage ansvar og udvise empati for andre.

- Vi skaber rum for medbestemmelse, så det enkelte barn får en oplevelse af at være betydningsfuld, og ligeledes at andre er betydningsfulde. Dette er vigtigt for fællesskabet og relations-dannelsen.

- Vi understøtter barnet i at udtrykke følelser, mærke samt sætte grænser. Vi guider og hjælper børnene med at håndtere konflikter på en hensigtsmæssig måde og derved give dem redskaber til at håndtere eventuel modgang.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, nævnes nogle korte og retningsgivende eksempler:

Naturvuggestuen:

- Vi er opmærksomme på børnene og deres kropssprog, hvor vi bl.a. kan aflæse glæde, sorg, bekymring og utryghed. Vi sætter ord på barnets følelser f.eks. ”av det gjorde ondt, du blev ked af det”, ”jeg kan se, du glæder dig til din mor kommer og henter dig”.
  Børnene skal erfare egne følelser før de kan udvikle empati for andre

- Vi har fokus på relationer mellem børnene, både hvad der sker når børnene tager kontakt til hinanden eller de trækker sig. Vi har små overskuelige børnegrupper for at styrke udviklingen af relationer mellem børnene

- Vi giver børnene medbestemmelse i hvilke aktiviteter, de vil deltage i.

- Vi er opmærksomme på relationen mellem barn og voksen, så der udvises forståelse, indlevelse og ligeværd overfor børnene. Vi forsøger at være i øjenhøjde med børnene

- Vi sætter positive grænser overfor børnene, således børnene lærer at begå sig i verden udenfor

- Vi er bevidste om at børn skal behandles forskelligt for, at de blive behandlet ens og dermed får de samme forudsætninger

Naturbørnehaven:

- Vi har ved vores struktur etableret mindre grupper i den store gruppe, og vi har dermed givet mulighed for små sociale fællesskaber i det store fællesskab

- Vi har fokus på gruppedannelser, og børnenes mulighed for medbestemmelse og selvbestemmelse Aktiviteter tilpasses efter relationer i gruppen

- Vi anvender os selv som "fælles tredje" til at skabe og udvikle nye relationer mellem børnene ved voksenstyrede aktiviteter. Vi ser muligheder for relationsdannelse i de forskellige læringsmiljøer

- Vi etablerer forskellige mindre legegrupper på tværs af alder, køn og bedste venner for dermed at skabe ramme og mulighed udvikling af nye relationer mellem børnene.
  F.eks. har børnene faste *"gå-makkere"*, så børnene lærer ikke selvvalgte børn bedre at kende.

- Vi opfordrer de store børn til at hjælpe de yngre børn, så børnene oplever at kunne gøre noget for hinanden og dermed udvikle evnen til social forståelse og samarbejde

- Vi er bevidste om at vore egne erfaringsgrundlag spiller ind i forhold til, hvordan vi som voksne møder børnene og er opmærksomme på egen adfærd.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, nævnes nogle korte og retningsgivende eksempler:

Naturvuggestuen:

- Vi lytter, anerkender og spejler børnenes følelser f.eks. *”jeg kan se, du bliver ked af det”,* og vi hjælper børnene med at sætte ord på deres følelser

- Vi anvender babytegn til at understøtte kommunikationen med de yngste børn. Vi hjælper de lidt ældre børnene med at kommunikere f.eks. *”Hør, Rasmus spørger om du vil fange ham”*

- Vi har stor bevidsthed på vores hverdagskommunikation, hvor vi sætter ord på ting og handlinger. Vi svarer på spørgsmål, og vi udvider børnenes ordforråd ved f.eks. *”Ja det er en bil, den er rød”*
  Vi bruger HV-spørgsmål til børnene, så de skal svare med flere ord.

- Vi har planlagte aktiviteter ved bl.a. samling med sang, rim og remser og dialogisk læsning.
  Der støttes op om børnenes initiativer til f.eks. sang og højtlæsning

- Vi etablerer små børnegrupper, hvor der kan arbejdes med sproget f.eks. ved billedlotteri eller ved at tegne. Børnegruppen sammensættes efter børnenes sprogfærdigheder

- Vi er bevidste om at kommunikation og sprog er centralt for at kunne danne relationer og indgå i fællesskaber

Naturbørnehaven:

- Vi er meget bevidste om at være gode sprogmodeller for børnene. Herved vil det enkelte barn få mulighed for at tilegne sig et varieret og veludviklet sprog

- Vi leger med sproget både sammen med det enkelte barn samt i børnegruppen.
  Hvis det enkelte barn har særlige behov, øves det både i fællesskabet og i en lille sproggruppe

- Vi sætter ord på både vore egne og børnenes handlinger, følelser og behov. Vi italesætter, hvad vi ser af reaktioner hos andre børn.

- Vi synger, leger sanglege og anvender rim og remser med børnene ved bl.a. samling

- Vi støtter og udvikler børnenes nysgerrighed i forhold til at benytte tegn, symboler, bogstaver og tal

- Vi er bevidste om at sproget er adgang til fællesskaber og sociale relationer. Som voksne skal vi *"oversætte"* børnenes intentioner/handlinger i de sociale fællesskaber ved at italesætte det nonverbale sprog bl.a. ved at gøre brug af "Fri for mobberi"

- Vi arbejder sammen med forældrene om, at det er vigtigt, at der også arbejdes med sprog og kommunikation hjemme, så deres barn udvider sit ordforråd, begrebsverden og sprogopfattelse.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, nævnes nogle korte og retningsgivende eksempler:

Naturvuggestuen:

- Vi skal sætte rammerne, så børnene får mulighed for at udvikle deres bevægelsesglæde samt at kunne veksle mellem ro og høj aktivitet

- Vi lader børnene tumle, kravle og udforske deres krop og kunnen, samtidig med at vi er der, så de ikke kommer til skade

- Vi guider børnene i selvhjulpenhed og støtter dem i at kunne gøre tingene selv

- Vi laver forskellige aktiviteter som styrker de forskellige sanser bl.a.
  - følesansen ved vandleg, leg med kartoffelmel, gå med bare fødder på forskelligt underlag, berøring
  - vestibulær sansen ved sanglege med bevægelse, gynge, snurre rundt, trille ned af bakker, tumle
  - muskel/led sansen at liste, gå på tæer eller på line, bruge løbecykel

- Vi gør brug af gymnastiksalen på Friskolen samt udnytter de muligheder, som naturen giver for motoriske og sansemæssige udfordringer og oplevelser

Naturbørnehaven:

- Vi har en stor legeplads og en omkring liggende natur, som udfordrer grovmotorikken med bl.a. ujævnt terræn. Om vinteren gør vi desuden brug af Friskolens gymnastiksal.
  Finmotorikken styrkes bl.a. ved at samle små sten og insekter, lave perler, holde blyant/farve, klippe med saks o.l.

- Vi har aktiviteter omkring krop, sanser og bevægelse. Vi har sat fokus på de 18 grundbevægelser, som danner basis for børnenes motorik (Gå, kravle, trille, springe, klatre, løbe, krybe, balancere, snurre, skubbe, gribe, gynge, trække, svinge, hinke, hoppe, vippe, kaste).

- Vi går foran som voksne og er troværdige rollemodeller, der viser glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse

- Vi snakker med børnene om *"Hvad kan min krop og hvornår?"*, og om hvordan de mærker forskellige ting, således at de får kendskab til kroppens grundlæggende funktioner og bliver opmærksomme på egen kropsidentitet

- Vi har hviletime hver dag, hvor børnene får ro i deres krop og slapper af ved mindfulness eller historiefortælling. Dette gælder de to børnegrupper, den ældste gruppe børn har så mulighed for at have legepladsen for dem selv i dette tidsrum.

- Vi er opmærksomme på værdien af risikoorienteret leg, hvor barnet på egen krop mærker spændingen i at gøre noget *"jeg ikke er sikker på, at jeg kan",* samtidig med at det lærer at passe på sin krop, når det slår sig(erfaringsdannelse)

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, nævnes nogle korte og retningsgivende eksempler:

Naturvuggestuen:

- Vi skal give børnene mulighed for at kunne opleve og få kendskab til et bredt udsnit af naturen bl.a. skov, sø, vandløb, planter, dyr og mikroorganismer
- Vi har aktiviteter ude i al salgs vejr, så børnene oplever og mærker forskellige vejrtyper og årstider
- Vi planter en plante sammen med børnene, passer den og ser den gro, så børnene ser hvordan noget kan vokse.
- Vi kan tage naturen ind f.eks. blade, kastanjer og sne, da det kan være svært for de helt små børn at være ude i lang tid, hvis der er meget vådt og koldt
- Vi støtter op om børnenes undersøgende tilgang i forhold til, hvordan tingene virker og hvad de kan.
- Vi snakker med børnene om farver og mængder f.eks. *"nu holder der to hvide biler på parkeringspladsen"*

Naturbørnehaven:

- Vi følger årets gang i naturen og dens naturfænomener. Vi har aktiviteter ude året rundt, således at børnene erfarer og mærker al slags vejr

- Vi er på ture i skoven, hvor vi udnytter de motoriske udfordringer, der kan være her. Vi er nysgerrige på de dyr og planter, som findes her.

- Vi har ofte bål, som kan give varme en kold dag, eller det udnyttes til madlavning samt andre aktiviteter
  Et bål er fascinerende og er noget små og store kan mødes om.

- Vi har køkkenhave, hvor der er spireprojekter om foråret, og grønsagerne herfra spises i løbet af sommeren. Om efteråret har vi æblepressedag, hvor der laves æblesaft af vore æbler fra frugttræerne

- Vi griber og understøtter børnenes nysgerrighed og initiativer omkring natur og science.

- Vi opmuntrer børnene til at foretage egne undersøgelser, og vi laver forskellige eksperimenter sammen med børnene bl.a. med sand og vand, med ild og vand, veje og måle forskellige ting, lave *"vulkaner"*

- Vi har fokus på bæredygtighed gennem affaldssortering og kompostering, og vi deltager hvert år i den landsdækkende affaldsindsamling

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, nævnes nogle korte og retningsgivende eksempler

Naturvuggestuen:

- Vi har en struktureret og genkendelig hverdag, som giver børnene en tryg vuggestuekultur
- Vi synger forskellige sange, lytter og danser i fællesskab til musik.
- Vi læser højt for både det enkelte barn samt en lille gruppe børn. Børnene kigger selv i billedbøger
- Vi har et årshjul med forskellige traditioner fx omkring fastelavn, påske, forår, efterår og jul
- Vi arbejder med forskellige materialer ved kreative aktiviteter sammen med børnene
- Vi hænger børnenes kreative ting op i børnehøjde, så der efterfølgende kan være dialog om disse

Naturbørnehaven:

- Vi har et årshjul, hvor mange traditioner indgår. Vi italesætter overfor børnene hvorfor og hvordan vi f.eks. holder fastelavn eller fejrer jul.

- Vi giver børnene mulighed for selv at være kreativt skabende med tilgængelige materialer (tegne, male, klippe, klistre og evt. med materialer fra naturen)

- Vi hænger børnenes kreative ting op rundt i børnehaven. Børnene dekorerer fødselsdagsgaver til hinanden.

- Vi lærer børnene gamle fange- og regellege f.eks. *"Alle mine kyllinger", "Rød, gul, grøn,*

- *stop", "Gemmeleg".* Lege giver både giver spænding og en følelse af at være en del af et fællesskab

- Vi synger ofte sammen med børnene bl.a. ved samling og inden der spises madpakker

- Vi laver selv små skuespil både for og med børnene. Vi inviteres hvert år over på Friskolen, hvor der vises musical af en skoleklasse. Børnehaven er desuden på en årlig teatertur, hvor børnene oplever en juleforestilling.

Jensen brød

Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vi dokumenterer og evaluerer løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de ønskede mål for det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi reflekterer løbende over vores pædagogiske praksis og drøfter den på daglig basis. Vi sætter tid af på gruppemøder og personalemøder til at reflektere over og drøfte specifik praksis, når vi finder det relevant. Vi lader os inspirere af ny viden fra bl.a. kurser, og afprøver gerne nye metoder eller eksperimenterer med nuværende.

Til evaluering anvender vi et udvalg af dokumentation. Det kan bl.a. være: SMITTE-modeller, ALLE MED-skemaer, DPU, basisanalysemodel, observationer, praksisfortællinger, billeder, video, børneinterviews og relationsskemaer.

Vi anvender SMITTE-modeller til at strukturere, synliggøre og dokumentere vores pædagogiske praksis. Det er et dynamisk redskab, vi løbende tilpasser for at nå de ønskede mål.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Den pædagogiske læreplan er et dynamisk og vigtigt redskab for os. Vi reflekterer løbende over, hvorledes vores pædagogiske læreplan understøtter børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, og vi ændrer derfor formuleringen i dette materiale efter behov.

Vi evaluerer vores pædagogiske læreplan hvert år til pædagogisk dag. Fokus i evalueringen af den pædagogiske læreplan er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, og hvorvidt det pædagogiske læringsmiljø i hverdagen fører til de ønskede

mål herfor. Som redskab hertil anvendes skemaet *"Gennemgang af hverdagspraksis i forhold den pædagogiske læreplan"*

Den pædagogiske hverdag Kobling af hverdagssituationer med det pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer					
	Det pædagogiske grundlag Hvilke elementer er i spil?	**Læreplanstemaerne** Hvilke læreplans-temaer er i spil?	**Korte praksisfortællinger** Beskrivelser/eksempler	**Refleksion** Evaluering og dokumentation	Overvejelser i forhold til forældreinddragelse og inddragelse af lokalsamfundet
Modtagelsen					
Samling					
Særlige aktiviteter					
Måltidet					
Bleskift/ toiletbesøg					
Middagssøvn/ hviletime					

Garderobe					
Legeplads					
Afhentning					